

Naravna poletna zatočišča netopirjev so dupla ali špranje v skalnih stenah, predvsem v južnih predelih Slovenije pa se nekateri netopirji celo leto zadržujejo v jamah. Toda mnoge vrste so odvisne od kotišč na nenaseljenih podstrešjih stavb, kot so cerkve in gradovi, ali se skrivajo v špranjah za zunanji opazi hiš oz. v drugih špranjah na stavbah.

Kotišča so tista zatočišča, kjer netopirke kotijo in vzrejajo mladiče. V teh toplejših prostorih med koncem maja in koncem junija skotijo večinoma po enega mladiča, odvisno od vrste in od splošne klime v spomladanski sezoni. Neredko uporablja isto kotišče več vrst, lahko pa oblikujejo tudi mešane porodniške gručice.

Pri nas so vsi netopirji pretežno žužkojedi. Hranijo se na primer z metulji, hrošči in dvokrilci, nekateri pa lahko med počasnim letom ali celo lebdenjem obirajo pajke in gosenice z vejic. Veliki mračnik, največja vrsta netopirjev v Evropi, občasno lovi celo manjše ptice.

Netopirji se selijo med zimskimi in poletnimi zatočišči – lahko na razdalji le nekaj sto metrov, nekatere vrste pa tudi več sto kilometrov daleč.

Netopirji se pred zimskim hladom zatečejo v prostore z nizko, vendar stalno temperaturo in visoko zračno vlago. Taki prostori so jame, pa tudi rudniki in kleti, medtem ko nekatere vrste prezimujejo tudi v duplih dreves. Med prezimovanjem lahko visijo posamič ali pa se stisnejo v velike gručice.

Jeseni samci s svatbenimi napevi vabijo netopirke na parišča. Tam se lahko oblikujejo pravi haremi z enim samcem in več samičkami. Kljub temu, da parjenje poteka večinoma v jesenskem času, pride do oploditve jajčeca pri večini naših netopirjev šele spomladi, ko so dovolj ugodne razmere za razvoj mladičev.

KAKO PA VI PRAVITE NETOPIRJEM?

Netopirje se redko opazi, ker so aktivni ponoči, za dnevna zatočišča pa izbirajo temačne koticke. Pa vendar jih ob pozornem opazovanju hitro zagledamo, še posebno, če se na večer in ponoči ustavimo ob bližnji reki, jezeru ali mlaki ali pa kar pred hišo ob cestnih lučeh.

Kljub skrivnostnemu življenju so naši predniki netopirje gotovo dobro poznali, čeprav niso ravno vedeli kam bi jih uvrstili: med ptiče ali miši – poltičpolmiš, netičnemiš, t'čm's. Vedeli pa so, da letajo v mraku – mračniki (Koroška), se zadržujejo v "špicah" podstreh – špicmiši (Bela krajina, Semič, Trnovec pri Metliki), špicam's (Goriška brda), špiriči (Istra, Podgrad). Ne ravno posrečeno so jih poimenovali slepe miši, čeprav imajo oči. Bolj nenavadni besedi za netopirje pa sta pirhpogačica (Dolenjska, Straža) in pirušlek (Prekmurje, Prlekija). Izvor imena netopir je starodaven in pomeni: »tisti, ki letajo v temi«.

PRAVNO VARSTVO NETOPIRJEV

Vse naše vrste netopirjev so uvrščene na rdeči seznam ogroženih živalskih vrst in so zavarovane zato jih je prepovedano vznemirjati, loviti, poškodovati ali celo ubijati. Izjema so le raziskovalci, če predhodno pridobijo ustrezno dovoljenje. Tudi življenjski prostori netopirjev so pravno varovani, tako s slovenskimi kot s predpisi Evropske unije. Na tej podlagi so pri nas razglašena mnoga posebna varstvena (Natura 2000) območja, kjer se ohranjanju netopirjev namenja še posebno pozornost. Za kršenje te zakonodaje so predvidene visoke kazni od približno 4.000 do preko 40.000 €.

INFO TOČKA

www.ckff.si/interreg/
info@ckff.si
02/ 629 51 50

www.sdpvn-drustvo.si
netopirji@sdpvn-drustvo.si

Besedilo: Primož Presetnik, Monika Podgorelec

Fotografije: Primož Presetnik

Na naslovnici: mali podkovnjak (Katerina Jazbec),
kos (Marta Jakopič), dimasta miš (Marijan Govedič)

Lektoriral: Zoran Obradović

Oblikovanje: Maja Cipot

Založil: Center za kartografijo favne in flore,
Antoličičeva 1, Miklavž na Dravskem polju

Partner na projektu je Slovensko društvo za
proučevanje in varstvo netopirjev,
Večna pot 111, Ljubljana

Tisk: Trajanus d.o.o., Kranj, avgust 2007
Naklada 2000 izvodov

Služba Vlade Republike
Slovenije za lokalno samoupravo
in regionalno politiko

Varstvo dvoživk in netopirjev v regiji Alpe-Jadran

NETOPIR -
ne tič ne miš

Program INTERREG IIIA Slovenija-Avstrija 2000-2006
Projekt delno financira Evropska unija.